

MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Letecký a námorný vyšetrovací útvar
Nám. slobody 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava 15

Ev.č.: SKA2012002

Z Á V E R E Č N Á S P R Á V A

o odbornom vyšetrovaní leteckej nehody

lietadla typu **WT-9 Dynamic Club T**

poznávacej značky **OM-PDA**

Dátum: 17.04.2012

Miesto: letisko Prievidza / LZPE

A. ÚVOD

Odborné vyšetrovanie leteckej nehody, vážneho incidentu bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetrovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom odborného vyšetrovania je zistenie príčin vzniku leteckej nehody, vážneho incidentu a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k odbornému vyšetrovaniu predmetnej leteckej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých nehôd a vážnych incidentov s obdobnými príčinami.

Typ lietadla:	WT-9 Dynamic Club T
Poznávacia značka:	OM – PDA
Prevádzkovateľ:	SNA gen. M. R. Štefánika
Vlastník:	AEROKLUB Prievidza

Miesto vzletu:	LZPE
Miesto plánovaného pristátia:	LZPE

Fáza letu: rolovanie na miesto vzletu
Miesto nehody: 40 m SSE od THR RWY 04R
N 48°45'44,12'', E 018°34'59,29''
Dátum a čas nehody: 17.04.2012, 12 h 20 min

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 17.04.2012 v čase 12:20 pri rolovaní na miesto vzletu vzletovej a pristávacej dráhy 04 (ďalej len „RWY04“), počas vykonávania aerovlekových vzletov lietadiel na 3 letovú úlohu 5. ročníka medzinárodnej plachtárskej súťaže v Prievidzi (ďalej len „FCC Gliding 2012“), vlečné lietadlo kolesom nosového podvozku vpadlo do jamy, ktorá nebola viditeľná a bola pravdepodobne vyhrabaná zverou 40 m SSE od prahu RWY04 (ďalej len „THR RWY04“) letiska LZPE.

Letecká nehoda bola oznámená organizátorom súťaže na PZ Prievidza a na Letecký a námorný vyšetrovací útvar Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Na vyšetrovanie leteckej nehody bola zriadená odborná komisia:

Ing. Ján CHUDÝ – predseda odbornej vyšetrovacej komisie;

Lic. Jaroslava MIČEKOVÁ – člen odbornej vyšetrovacej komisie.

Správu vydáva:

Letecký a námorný vyšetrovací útvar

Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

V dňoch 15.04.-27.04.2012 sa na LZPE konala súťaž FCC Gliding 2012. Súťaž bola organizovaná v súlade s FAI Športovým poriadkom - Všeobecná časť a Časť 3, Dodatku „A“ k Športovému poriadku Časť 3 a Miestnych pravidiel FCC Gliding 2012.

Dňa 17.04.2014 sa vykonávali aerovlekové vzlety súťažných lietadiel na 3. letovú úlohu z RWY 04 letiska LZPE. Vlečné lietadlo WT-9 Dynamic Club T, poznávacej značky OM-PDA, rolovalo na zvýšených voľnobežných otáčkach motora na miesto vzletu na RWY04 a kolesom nosového podvozku vpadlo do jamy hlbokej cca 15 cm, ktorá nebola viditeľná a bola pravdepodobne vyhrabaná zverou 40 m SSE od THR RWY04.

Vzhľadom k jej veľkej hĺbke došlo k odlomeniu nosového kolesa z uchytenia vo vidlici, následnému preklopeniu sa na nosovú časť lietadla, stretnutiu točiacej sa vrtule so zemou a násilnému zastaveniu motora. Po zastavení motora pilot vypol magnetá, hlavný vypínač, zatvoril palivový kohút a pomocou vlastných síl opustil lietadlo bez zranení.

Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenie osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Iné osoby
Smrteľné	-	-	-
Vážne	-	-	-
Ľahké zranenia	-	-	-
Bez zranenia	1	-	-

1.3 Poškodenie lietadla

Lietadlo po strete točiacej sa vrtule so zemou malo odlomené všetky tri vrtuľové listy vo vzdialenosti 1/3 dĺžky od koreňa vrtuľového listu, násilne zastavený motor, zlomenú vidlicu uchytenia nosového kolesa prednej podvozkovej nohy a polámané aerodynamické kryty nosového podvozka.

1.4 Ostatné škody

Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o posádke

Veliteľ lietadla - pilot:

občan Slovenskej republiky, vek 71 rokov,

držiteľ preukazu spôsobilosti PPL(A), č. SK 01010309, vydaný Leteckým úradom Slovenskej republiky, s vyznačenou platnosťou do 13.04.2017.

Kvalifikácie: SEP(L), s vyznačenou platnosťou do 30.04.2014

Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti 2. triedy s vyznačenou platnosťou do 29.04.2012.

Letové skúsenosti:

Celkom nalietať: 1 806 h 11 min a 10 347 letov

V deň leteckej nehody: 1 h 06 min a 10 letov

1.6 Informácie o lietadle

a) **Drak:**

typ: WT – 9 Dynamic Club T
poznávací značka: OM – PDA
výrobné číslo: DY – 077 / 2005
rok výroby: 2005
výrobca: AEROSPOOL, spol. s r.o. Prievidza

Od výroby odlietal celkom: 1 736 h 51 min a 8 620 letov

Osvedčenie letovej spôsobilosti č.: 0877, vydané LÚ SR dňa 17.10. 2007, bez časového obmedzenia za podmienky overenia letovej spôsobilosti poverenou právnickou osobou v časových intervaloch nie dlhších ako 12 mesiacov.

Ostatné overenie bolo vykonané dňa 15.9.2011, platnosť OLS predĺžená do 16.9.2012.

b) **Motor:**

typ: ROTAX 912 S2
výrobné číslo: 492 3994
rok výroby: 2010
výrobca: BRP ROTAX GmbH, A - 4623 Gunskirchen, Austria

Do lietadla bol motor zabudovaný: 20.08.2010

Celkom motor odpracoval: 307 h 51 min

c) **Vrtuľa:**

typ: SR 2000D
výrobné číslo: 3550
výrobca: WOOCOMP s.r.o. Odolená voda, Česká republika.

Do lietadla zabudovaná: 18.04.2011.

Celkom odpracovala: 310 h 13 min.

d) **Výpočet hmotnosti lietadla v čase vzniku leteckej nehody**

Prázdna hmotnosť lietadla	308,9 kg
Hmotnosť posádky	85,0 kg
<u>Hmotnosť paliva: cca 35 l x0,72 kg/l</u>	<u>25,2 kg</u>
Celková hmotnosť lietadla v čase LN	419,1 kg

Maximálna povolená hmotnosť lietadla pre vzlet a pristátie podľa letovej príručky je 472,5 kg.

1.7 Meteorologická situácia

Meteorologická situácia na letisku LZPE v čase leteckej nehody vyhovovala na vykonávanie predmetných letov a nemala vplyv na vznik leteckej nehody.

1.8 Navigačné zariadenia

Neuvádza sa.

1.9 Spojovacia služba

Lietadlo bolo vybavené palubnou rádiostanicou pre možnosť obojstranného rádiového spojenia v každom okamihu letu so všetkými leteckými stanicami.

1.10 Informácie o letisku

Letisko LZPE je verejné vnútroštátne letisko, s nepravidelnou medzinárodnou prevádzkou. Pre prevádzku lietadiel sa používa trávnatá RWY 04/22 a v čase vzniku leteckej nehody vyhovovala na vykonanie predmetného letu.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Neuvádza sa.

1.12 Popis miesta nehody a trosiek

Miesto nehody sa nachádza na trávinatej časti vzletového a pristávacieho pásu (ďalej len „VPP“) letiska LZPE.

Konečná poloha lietadla po leteckej nehode bola zdokumentovaná, a bola vyhotovená fotodokumentácia.

Miesto nehody je určené zemepisnými súradnicami: N 48°45'44,12'', E 018°34'59,29''

1.13 **Lekárske a patologické nálezy**

Neuvádza sa.

1.14 **Požiar**

Požiar nevznikol.

1.15 **Pátranie a záchrana**

Pátranie a záchranu nebolo nutné vykonávať.

1.16 **Testy a výskum**

Neuvádza sa.

1.17 **Informácie o organizácii a riadení**

Letová činnosť bola vykonávaná v súlade s leteckými predpismi, ktoré sú platné na území Slovenskej republiky.

1.18 **Doplnkové informácie**

Neuvádza sa.

1.19 **Spôsoby vyšetrovania**

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

2. ANALÝZA

2.1. **Činnosť pilota**

Pilot pri rolovaní po VPP letiska LZPE na zvýšených voľnobežných otáčkach motora na miesto vzletu na RWY04, nespozoroval prekážku vo forme jamy hlbokaj cca 15 cm, ktorá bola pravdepodobne vyhrabaná zverou a nebola viditeľná z kabíny lietadla. Koleso nosového podvozku vpadlo do jamy a vzhľadom k jej veľkej hĺbke došlo k odlomeniu nosového kolesa z uchytenia vo vidlici predného podvozku, následnému preklopeniu sa na nosovú časť lietadla, stretu točiacej sa vrtule so zemou a násilnému zastaveniu motora. Pilot opustil lietadlo bez zranení.

3. Z Á V E R Y / Príčina vzniku leteckej nehody

3.1 **Zistenia**

- pilot mal platné kvalifikácie na vykonanie predmetného letu,
- lietadlo malo platnú dokumentáciu a nevykazovalo žiadne poruchy pred leteckou nehodou,
- lietadlo pred kritickým letom spĺňalo podmienky letovej spôsobilosti,
- lietadlo bolo pri leteckej nehode poškodené v malom rozsahu,
- meteorologické podmienky nemali vplyv na vznik leteckej nehody,
- pri tejto leteckej nehode nebol nikto zranený.

3.2 Príčina leteckej nehody

- pilot roloval s lietadlom pri vyššej rolovacej rýchlosti, pričom prehliadol prekážku na VPP. Koleso predného podvozku vpadlo do jamy, čím došlo k následným poškodeniam lietadla.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Na základe odborného vyšetrenia príčin leteckej nehody

lietadla typu **WT-9 Dynamic Club T**

poznávacej značky **OM-PDA**

ku ktorej došlo dňa **17.04.2012**

odporúčame prevádzkovateľovi lietadla prijať opatrenie:

- vykonať rozbor z predmetnej leteckej nehody s letovým personálom

odporúčame prevádzkovateľovi letiska LZPE prijať opatrenie:

- pred zahájením letového dňa vykonávať kontrolu stavu nespevnených častí VPP letiska na možnosť výskytu prekážok vo forme vyhrabaných jám.

V Bratislave, 22.05.2012